

KÂMİL ŞAHİN

**ANKARALI ŞEYH İZZEDDİN VAKIFLARI VE
AK MEDRESE (OGÜST MABEDİ)**

Türk siyasî ve sosyal tarihinin önemli merkezlerinden olan Ankara, aynı zamanda özgün Türk-İslâm kültürünün de izlerini taşımaktadır. Ankara'daki Türk İslâm eserlerinden bir kısmı da, bu yörenin yetiştirdiği **Şeyh İzzeddin ve Gül Baba** tarafından vücuda getirilmiştir. Söz konusu eserler Ankara'nın millî ve dinî kimliğinin önemli işaretlerindendir.

1. Şeyh İzzeddin Vakıfları

Ankara Ahî'lerinden olan Şeyh İzzeddin hakkında fazla bir bilgiye ulaşılamamıştır. Ahîler, Anadolu'nun hemen her tarafında kuvvetli bir teşkilata sahip oldukları gibi, Ankara'da da teşkilatlarını genişletmişlerdir. Ankara'yı âdeta yeni baştan imar etmişler, bir çok câmi, medrese, zâviye ve bu müesseselere gelir sağlayan vakıflar kurmuşlardır. Şeyh İzzeddin'in XIII. yüzyıl sonları ile XIV. yüzyılın ortalarında Ahîler döneminde yaşadığı, mal ve mülklerini vakfettiği, Ankara Etnoğrafya Müzesi'nde bulunan kendisine **ait mezar taşı kitabesi** ile adına yapılan **vakıf kayıtlarından** anlaşılmaktadır¹.

Şeyh İzzeddin'in oturduğu mahallenin adının, önceleri **Arap Dağı**², olduğu daha sonraları **Şeyh İzzeddin**³, **Akşemseddin**⁴ ve **Börekçiler Mahallesi**⁵ şeklinde değiştirildiği vakfiye kayıtlarından anlaşılmaktadır.⁶

Bilindiği kadarıyla Şeyh İzzeddin, Ankara'nın ilim ve irfan hayatına önemli katkılarda bulunmuştur. Bunu kurduğu medreselerden ve yetiştirdiği öğrencilerinden anlamaktayız. Onun meşhur öğrencileri arasında Hacı Bayram-ı Velî de bulunmaktadır. Halk da bu zâtı Hacı Bayram-ı Velî'nin Hocası olarak tanımaktadır.⁷

Hacı Bayram-ı Velî ile ilgili olarak Ankara'da es-Seyyid Abdulkadir b. Yusuf İsfahânî'ye ait vakfiyede, "Kutbü'l-Evliyâ eş-Şeyh el-Hâc Bayrâm b. Ahmed b. Mahmud el-Ankaravî" ibâresinde, Hacı Bayram-ı Velî'nin babasının adının "Ahmed" olduğu ve ölümünün de "*İrtihâlü'l-İnsân*" terkinin karşılığı olan 833/1432 olarak gösterilmiştir. Şeyh İzzeddin'in Ankara Etnoğrafya Mü-

zesi bahçesinde bulunan **vakfiyeli kitabe**'de ölüm tarihi, İbrahim Hakkı Konyalı tarafından 702/1302 olarak okunmuştur. Bu tarihte vefat eden Şeyh İzzeddin'in, 830/1429 tarihinde vefat eden Hacı Bayram-ı Velî'nin hocası olması mümkün değildir. Ancak Etnoğrafya Müzesindeki kitabeyi 1947 yılında bazı mütehasşısalar 750/1349 olarak okumuş ve müze defterine de böylece kayıt ettirmiştir.⁸ Şeyh İzzeddin'in Türbesi duvarındaki kitabede ise : 752/1351 olarak yazılıdır. Biz de bunu böyle okuduk. Ayrıca Hacı Bayram-ı Velî⁹ vakıfları ile Şeyh İzzeddin'in Ankara vakıflarının: Câmî, zâviye, türbe, medrese ve mezarlık gibi ünitelerle bir külliye oluşturduğu kuşkusuzdur.

¹ Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi (VGMA), Hulâsa-i Vakfiye, 2874; Kuyûd-ı Vakfiye, 1207; Esas Def. 224. S. 4589; Sarı Sâni, Sıra. 791; Ankara-Etnoğrafya Müzesi'ndeki Şeyh İzzeddin Mezar Taşı, Defter Kayıt No. 40; İbrahim Hakkı Konyalı, *Ankara Câmileri*, Ankara, 1978, s. 85-86.

² "Vakf-ı Zâviye-i Şeyh İzzeddin, Zemin, der-zir-i Arap Dağı, hâsıl 400. 4 müdlük. Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA),Tapu-Tahrir, 438, s. 365; Tapu-Kadastro Genel Müdürlüğü Arşivi (TKGM), Tapu-Tahrir, 558, vr. 37^b.

³ "Vakf-ı Mescid-i Mahalle-i Şeyh İzzeddin, bir dükkân ve kârhâne-i hâne, yekûn: 1336 akçe. Hane. 9, mücerred. 3, muhassıl. 1" (BOA, Tapu-Tahrir, 438, s. 363).

⁴ VGMA, Sarı Sâni, Sıra. 791; Esas Def. 228, s. 347; Esas Def. 224, Sıra. 4589.

⁵ Diyanet Reisi olan Rifat Börekçi de, bu soydan geldiği için Börekçi soyadını da buradan almıştır. (*Diyanet İslâm Ansiklopedisi* (DİA), C. VI. s. 325-326).

⁶ VGMA, Sarı Sâni, Sıra 791; Esas 224, sıra 4589; Esas 228, Sıra 347; Hulâsa-i Vakfiye, 2874; Kuyûd-ı Vakfiye Nu. 1207.

⁷ Hikmet Tanyu, *Ankara'da Adak ve Adak Yerleri*, A.Ü. İlahiyat Fakültesi, s. 81-82.

⁸ *Taşçı Hatası*: Bir kitabe yazılırken genellikle, önce bu binanın yaparı, yaptırdanı ve cinsi, tarihini belirten bir yazı bir şâire üç-dört satır geçmemek üzere verilir. Daha sonra bir başka şâire kontrol ettirilir. Varsa hataları düzeltilir. En son olarak da, bir taşçı ustasından taş işlenmesi istenir. Eğer taşçı, Arapça ve Farsça'yı iyi bilmeyen bir kimse ise bu kitabeyi yanlış işleyebilir. İşte buna taşçı hatası denir. Kitabelerde taşçı hataları çok görülmektedir. Bu kitabedeki tarih de, böyle bir taşçı hatasından kaynaklanmış olabilir. (Kâmil Şahin, *Kitâbe Metodolojisi*, Kitâbeler Nasıl Hazırlanır Bölümü, (Basılmamıştır).

⁹ Hacı Bayram-ı Velî, Ankara'nın Solfasol köyündendir. Sol Lügatta: Yüce ve yüksek anlamına gelen "Sûli" demektir. Son dönemlerde kullanılan "Zülfadlı" kelimesi de; "Sol" kelimesinin bir anlamı mahiyetindedir. (Hüseyin Hüsemmeddin, *Amasya Tarihi*, c. 2. s. 215).

2. Şeyh İzzeddin Mescidi

Şeyh İzzeddin Mescidi, Şeyh İzzeddin mahallesi Yay ile Yokuş sokaklarının birleştiği noktada 18 kapı numarasını taşımaktadır. Mescidin vakfiye kayıtları Vakıflar Arşivinde bulunmaktadır.¹⁰ Kitabesi olmayan Mescid'in, Şeyh İzzeddin Türbesi duvarında bulunan 752/1351 tarihli mezar taşından döneminin XIV. yüzyıl olduğu anlaşılmaktadır.

Şeyh İzzeddin kendi mescidi için bazı vakıflar bıraktığı gibi, daha sonraki dönemlerde de bu mescide mahalle halkı tarafından vakıflar yapılmıştır. Söz gelişi, mahalle esnafından Seyyid Ali Ağa b. Hacı Ahmed bir tabakhane dükkanını 27 Zilkade 1301(17.09.1884) tarihinde, gelirini Şeyh İzzeddin Câmii'nde imam olanlara tahsis edildiği bildirilmiştir.¹¹

Şeyh İzzeddin Câmii hakkında, Yusuf Akyurt Türk Tarih Kurumu Başkanlığı adına 1942 yılında yapılan bir çalışmada şu kayıtlar düşülmüştür: "Şeyh İzzeddin Câmii'nin kitabesi yoktur. Mihrabı alçıdan kabartmalı olarak, diğer mihraplar gibi yapılmıştır. Minaresi tahtadandır." demektedir.¹²

Gönül Öney de etrafı profilli konsollarla çevrili ahşap kirişli tavan **XIV-XV. Yüzyıl Ankara Mescidleri karakterinde** olduğunu söylemektedir. Mescid çeşitli dönemlerde yenilenmiştir. Şeyh İzzeddin Mescidi, güneye doğru eğimli bir yere inşa edilen kerpiç duvarlı, çatılı, sade bir yapıdır. Boyuna dikdörtgen planlı mescidin duvarları taş temel üstüne ahşap, hatıllı, kerpiç örgüdür. Çatısının kuzey doğusunda kısa ve küçük ahşap bir minaresi vardır. Yanları kapalı son cemaat yeri camekanla örtülmüştür. Mahfelin üstü sonradan son cemaat yerine doğru genişletilerek iki katlı duruma getirilmiştir.¹³

Güneyde iki alt, iki üst, batıya bir alt, doğuya iki alt, iki üst penceresi vardır. Harîmin tavanı sâdedir. Kenarlarda uçları profilli ahşap konsollar dizilmiştir. Ahşap kirişler kibleye doğru paralel olarak uzatılmıştır. Tavana kadar yükselen mihrabın nişi beş kenarlıdır. Niş köşelerinde zar başlık-

lı sütunceler yer alır. Nişin içi ve kavsaranın iki yanındaki boşluk geometrik geçmelerle doldurulmuştur. Nişin çevresini dolaşan iki sıra silme yazı ile süslüdür. Mihrabın üstünde bir sıra palmet sıralanır. Ahşap minberi yenilenmiş; planı da, Gönül Öney tarafından çıkarılmıştır.¹⁴

3. Şeyh İzzeddin'in Ak Şemseddin Mescidi

Ak Şemseddin Mescidi; İsmet Paşa Mahallesinde şimdi Bedensel Özürlüler Genel Merkezi haline getirilen binanın önündeki **Çocuk Parkı**'nın bulunduğu yerde idi. Bu mescidin, Şeyh İzzeddin'e ait olduğu bilinmektedir. Zira Şeyh İzzeddin'in lâkabı **Ak Şemseddin** olduğu söylenir.¹⁵

Akşemseddin Mescidi konusunda İbrahim Hakkı Konyalı şu kayıtları düşmektedir: "Bu Mabed, İsmet Paşa mahallesindeydi. Altı sene önce şehrin imarı sırasında yıkılmıştır. Mabed, İsmet İnönü Okulunun karşısına rastlardı. Arkasında Bostancılar sokağı vardır. Şimdi câminin bulunduğu yere Okul Meydanı denilmektedir. Mabedin çeşmesi hâlâ ayaktadır. Çeşmenin kitabesi yoktur."¹⁶

Ak Şemseddin Mescidi, Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi'ndeki Emlâk ve Hayrat Kayıtlarında Satılan, İstimlak Edilen Câmî ve Mescidler Defteri, Ankara, s. 284, sıra 5'deki kayıtlara göre; söz konusu Câmî 13.05.1938 tarihinde 938/5730 evrak numarası ile 2900 liraya satılmıştır.

¹⁰ VGMA, Esas Def, 2/1(224), S. 999.

¹¹ "Vakf-ı Mescid-i mahalle-i Şeyh İzzeddin. Bir dükkân ve kârhâne-i hâne, 186, akçe 12500, yevmi dört olunmağa meşruttur. Yekun. 1436"; VGMA. Hulâsa-i Vakfiye, 2898, Kuyûd-ı Vakfiye No. 3239; VGMA. Ankara Esas, 224, sıra. 999; Hulâsa Vakfiye, 2874, Vakfiye Nu. 1207.

¹² Yusuf Akyurt, Ankara Kitabeleri, Türk Tarih Kurumu Arşivi, Y/605, s. 51.

¹³ Gönül Öney, Ankara Türk Devri Yapıları, A.Ü.D.T.C.F. Yayını, 1971, s. 352; Ali Kılıç, Altındağ'ın Manevi Coğrafyası, s. 183.

¹⁴ G. Öney, Ankara'da Türk Devri Yapıları, s. 352.

¹⁵ Hikmet Tanyu, Ankara'da Adak ve Adak Yerleri, s. 81-82.

¹⁶ İbrahim Hakkı Konyalı, Ankara Câmileri, Ankara 1978, s. 13.

4. Şeyh İzzeddin Ak Medresesi (Ögüst Mabedi)

Bu Ak Medrese konusunda 1311/1893 tarihli Ankara Salnâmesi'nde şu kayıtlara yer verilmiştir: "Ogüst mabedi diye bilinen yer AK MEDRESE olarak bilinmektedir.¹⁷ Ak Medrese adıyla bilinen yer dahi âlemin en kıymetli bir yâdigârı ve âsâr-ı atıkanın en muteberi sayılır.." denilmektedir.¹⁸

Şeyh İzzeddin'in Ankara'daki vakıf kurumlarından birinin de Hacı Bayram Câmii bitişğinde ki Ögüst Mâbedi'nin yerinde bulunan Ak Medrese olduğu görülmüştür.¹⁹ Şeyh İzzeddin'in lâkabının Ak Şemseddin olması²⁰ ve aynı bölgede bir de Akşemseddin Mescidi'nin bulunması, bize "Ak Medrese'nin" Şeyh İzzeddin tarafından yaptırılmış olduğunu düşündürmektedir. Bu eğitim kurumu Hacı Bayram-ı Velî'nin Ankara'daki müderrislik yaptığı iki medreseden birisidir.²¹

Ak Medrese yedi yüzyıldan fazla bir zaman dilimi içinde, bir ilim yuvası olarak yüzlerce ilim adamı ve müderris yetiştirmiş, bir yönüyle de Ögüst Mabedi'ni günümüze kadar sağlam bir şekilde gelmesine vesile olmuştur.

Ak Medrese ile ilgili Başbakanlık Arşivi, Vakıflar Arşivi ve Tapu-Kadastro Arşivlerinde bulunan bir çok belge, bu medreseye çok sayıda müderris ve müd ve diğer görevlilerin tayin edilmiş olduğunu göstermektedir. Buna bir örnek olarak Sultan II. Beyazid'in İmamı, Çorumlu Ali Efendi Ankara Hacı Bayram Câmii bitişğinde olan Ak Medrese'ye müderris olarak tayin edilmiştir. Bir müddet sonra da Bursa kadılığına (919/1513) atanmıştır.²²

Ak Medrese'nin, 30 Kasım 1925 tarihli medrese, tekke ve türbelerin lağvedilmesi hakkındaki kanun gereğince, diğer medreselerle birlikte faaliyetleri durdurulmuştur. Bir süre sonra da eski adı unutulurak Ögüst Mabedi olarak anılmaya başlanmıştır. Söz konusu medresenin kütüphanesinin ise, Ögüst mabedinin Hacı Bayram Câmii tarafındaki duvarın çatısına kadar yığılı yazma eserleri olduğu, o dönemi yaşayan, Ankara Yuva köylü Hatip Hoca adıyla bilinen Mehmet Ali Bilgin ile Yuva köylü Vâiz Sadık Gök (ö. 1970) tarafından anlatılmıştır.

5. Şeyh İzzeddin Zâviyesi

Şeyh İzzeddin Zâviyesi'nin, câmi ve türbesinin de yer aldığı Börekçiler mahallesinde olduğunu, vakıf kayıtları ile tapu-tahrir defterlerinden öğrenmekteyiz.²³ Şeyh İzzeddin Zâviyesi ilgili bilgiler tevcih kayıtlarında yazılıdır.²⁴ Başta yolcular olmak üzere, bütün fakir ve yoksullara yiyecek-içecek temin eden ve sağlık hizmeti veren, bu zâviyeden günümüzde bir eser yoktur.

6. Şeyh İzzeddin Türbesi

Şeyh İzzeddin Türbesi, mescidinin yakınında bir bahçe içindedir. Burada, Beylikler dönemine ait olduğunu sandığımız kitabesiz, bazı mezar taşları bulunmaktadır. Eskiden yakınında bir de çeşmesi olduğu söylenmektedir. Etnoğrafya Müzesi eski müdürlerinden Osman Ferit Sağlam'ın İbrahim Hakkı Konyalı'ya naklettiklerine göre: "Türbe eskiden mahrûfî yani koni şeklinde yapılmış çok kıymetli bir esermiş ve bakımsızlık yüzünden çökmüş. Kitabesi de Müze'ye nakledilmiştir."²⁵

ANKARALI GÜLBABA VAKIFLARI

Kaynaklarda adı Gül Baba²⁶ ve bazen de Gül Dede²⁷ olarak geçtiği söylenen Gülbaba'nın, Menkıbevî hayatı konusunda, asıl isminin ne olduğu tam olarak anlaşılmış değildir. Ankaralı Gülbaba'nın asıl ismi konusunda kesin bir şey

¹⁷ Ankara Salnâmesi, XIV. s. 139.

¹⁸ Ankara Salnâmesi, XII, 1311/1893, s. 245.

¹⁹ BOA, Tapu-Tahrir Defteri, 438, s. 339, 367, 438; BOA, Ankara Tapu-Tahrir, 117, s. 41.

²⁰ Hikmet Tanyu, Ankara'da Adak ve Adak Yerleri, s. 81-82.

²¹ Bu medreselerden birisi Kara Medrese; ikincisi de Ak Medrese'dir. Kara Medrese, Doğanbey mahallesi Karyagdı Türbesi güneyinde ve Eynebey Hamamı arkasındaki baş vakıf arsasında bulunuyordu. Bu medreseyi Mevlânâ Celaleddin-i Rûmî'nin (1207-1273) Kırâ (Kerrâ) Hatun'dan doğma kızı Melike Hatun tarafından 680/1281-1282'li yıllarda yaptırıldığı anlaşılmaktadır (Kâmil Şahin, "Ankara'da Melike Hatun Vakıfları", Vakıflar Dergisi, S. XXII, s. 75; Kâmil Şahin, "Çorum Mevlevihanesi", Selçuk Üniversitesi, X. Millî Mevlânâ Kongresi, 2-3 Mayıs 2002, s. 97-103).

²² Bursa Medreseleri Defteri, Kâmil Şahin nüshası, varq 6A; Mecdi, Terceme-i Sakâ'iku'n-Nu'mâniyye, İstanbul, Amire, 1269, s. 323.

²³ BOA, Tapu-Tahrir Defteri, 438, s. 183, 365.

²⁴ "Vakf-ı Zâviye-i Şeyh İzzeddin zemin der-nezd-i Arap Dağı, dört müdlük, hâsıl 400" (BOA, T.T. 438, s. 365. 22 Zilhicce 1284).

²⁵ İbrahim Hakkı Konyalı, Ankara Câmileri, s. 86.

²⁶ Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Evkaf Muhasebe Defteri, 1484/1.

²⁷ Hüseyin Çınar-Osman Gümüşcü, Osmanlıdan Cumhuriyete Çubuk Kazası, s. 255-257.

söyleyemiyoruz. Bu hususta Ankara eşrafından Helvacıoğulları ailesinden Hayri Helvacıoğlu (1914-1996)²⁸ bize şu bilgiyi vermişti: "Ankara'daki Gülbaba'nın bizim Oğulbey (Yanucak/Bakacak) köyünden olduğunu büyüklerimiz söylemişlerdi. "Biz de Başbakanlık Arşivi Ankara 438 numaralı tapu-tahrir defterinde, eski ismi Yanucak (Bakacak) olan **Oğul Bey** köyünde bir Yanucak Bey Zâviyesi olduğunu tespit etmiş bulunmaktayız.²⁹ Söz konusu Oğulbey köyü Zâviyesi hakkında Tapu-Kadastro Genel Müdürlüğü Arşivi'nde bilgiler bulunmaktadır.³⁰ Bu durumda Gülbaba'nın Hacı Bayram-ı Velî'nin evlatlarından olduğu anlaşılıyor.

Ankara Gölbaşı'na bağlı Oğulbey (Bakacak) köyünde Oğulbey'e ait vakıflar da yine Hacı Bayram-ı Velî vakıfları ile birlikte geçmektedir.³¹ Mütevellilerinin Hacı Bayram-ı Velî mütevellileriyle birlikte olması, Hacı Bayram-ı Velî ile akrabalığı olabileceği ihtimalini akla getirmektedir.

Gülbaba Türbesi Ankara Hacı Bayram-ı Velî Câmii'nin kuzey tarafında, Şeyh İzzeddin mahallesinde ve yol üzerinde bulunmaktadır. Bir evin köşesi halinde bulunan bir mekan 1970'li yıllarda Hacı Bayram-ı Velî Câmii etrafında yapılan yol genişletme çalışmaları sırasında keşfedilmiştir. **Bizim de Ankara'da olduğumuz o dönemde**, söz konusu mezar inşaat makinaları ile ortadan kaldırılmak istenmişse de bir türlü muvafak olunamamıştır.

Gülbaba'nın, Ankara'da türbe ve zâviyesi olduğu gibi Ankara-Çubuk kazasından buralara çeşitli vakıf gelirlerinin tahsis edildiği,³² Başbakanlık Evkâf Muhasebe Defterlerinde kayıtlıdır.³³

Sonuç

Ankara, XI. yüzyılın sonlarından itibaren Danişmendîler tarafından Türk ülkesine katılmıştır. Burada Danişmendî, Selçuklu, Osmanlı ve özellikle Ankara Ahîleri döneminde câmî, medrese, hamam, dâruşşifâ ve köprü gibi, dinî ve sosyal bir çok eser meydana getirilmiştir.

Zamanla bu eserlerin bir kısmı fonksiyon kaybı veya çevre düzenlenmeleri gibi sebeplerle tarihe karışmıştır. Bir bölümü de, câmî ve türbe

olarak günümüze kadar gelebilmiştir. Bunlardan, Ankara Ahîlerinden Şeyh İzzeddin Câmî ile Gülbaba Türbesi günümüze ulaşanlar arasındadır. Söz konusu bu eserler Ankara'nın mahalli tarihi ve kimliğinin önemli kaynakları olma yanında milli kültürümüzün de vazgeçilemez unsurlarındadır.

Görülüyor ki Ogüst Mâbedi de yedi yüzyıldan daha fazla bir süreden beri, Ak Medrese olarak, hem halka eğitim-öğretim vermiş, Ogüst Mâbedi'nin medrese olarak kullanılmış olması, bu mabedin günümüze kadar sağlam bir şekilde gelmesini sağlamıştır. Diğer taraftan da zâviye, tekke ve imareti (aşevi) ile din farkı gözetmeksizin, yolcular ve fakirlere yiyecek ve içecek temin edilmiştir. Şeyh İzzeddin Câmî halen ibadete açık bulunmaktadır. Fonksiyonunu günümüzde de devam ettiren Türbesi, çok sayıda ziyaretçiler tarafından ziyaret edilerek Cenab-ı Hakk'a duada bulunmaktadır.

²⁸ Hayri Helvacıoğlu, Doğumu 9 Mart 1914 - ö. 11 Kasım 1996.

²⁹ "Vakf-ı Zâviye-i Yanucak, Mezre'a-ı Yanucak nâm diğer Oğul Bey. Hâsıl 2310. der-nefs-i Hacı Bayram Sultan oğullarından İbrahim Paşa." (BOA. T.T. 438, s. 369, Tarih, 937/1530).

³⁰ "Vakf-ı Zâviye-i Yanucak (Oğulbey) el'ân der tasarrufu İbrahim Paşa b. Hacı Bayram Sultan, bâ-berât-ı Hümâyûn deyi mukayyed der-defter-i Atik. (TKGM, Ankara, Tapu-Tahrir, 558, vr. 49^b).

³¹ "...Yine Ankara kazasında vâkî' Şeyh İzzeddin Zâviyesi vakfının tevliyet ve zâviyedarlığına ve yine Ankara'da kasaba-i süllâya tâbî Bağlıca ve Hacı Köy ve Ankara sancağında Ayaş kazasında İnce Pelit nâm karye zâviyedarlarının nısıf hisse zâviyedarlık ve meşihat ve tevliyetine ve yine Ankara'da medfun Seyyid Şeyh İzzeddin kudde sirrehu'l-'âziz evkâfından olup Medîne-i mezbur kurbünde Kazlık nâm mevzide kâin bir taraftan Tekkenişin Çayırı ve bir taraftan Ağzı Açıkzâde ve Müderriszâde Çayırı ve bir taraftan Paşa İmamoğlu Tarlası ve bir taraftan tarik-ı hâs ile mahdud tahminen onaltı dönüm miktarı vakıf arazi ve galenin ber-vech-i meşrûta tevliyetine ve yine Ankara sancağında ve nahiyesinde Zâviye-i Bakucak alan vakfından ve Haymana kazası muzâfatından Karacadağ nahiyesine tâbi Bakucak nâm diğer Oğulbey Zâviyesinin nısıf Hacı Bayram Sultan ve nısıf-ı âharî Oğulbey evladı vakfı olup..." (Fuat Bayramoğlu, Hacı Bayram-ı Velî, Yaşamı, Soyu, Belgeler, Türk Tarih Kurumu, 2. baskı 1989 Ankara, c. II, s. 140-142).

³² "Vakf-ı Gülbaba der-kazâ-i Çubuk Âbâd, 1268-1269" (BOA, Evkaf Muhasebe Defteri, 14841/2).

³³ "Vakf-ı Zâviye-i Gül Baba der-kazâ-i Çubuk Âbâd" (BOA, Evkaf Muhasebe Defteri, 14841/1).

Şeyh İzzeddin Türbesi.

Şeyh İzzeddin Mescidi Şerifi.

Şeyh İzzeddin'in Hacı Bayram Câmii yanındaki Ogüst Mâbedi olarak bilinen yapısı, yedi asırdan fazla Ak Medrese olarak kullanılmıştır.

Şeyh İzzeddin Mescidi'nin mihrabının görünüşü.

Şeyh İzzeddin Türbesinin içten görünüşü.

Şeyh İzzeddin'in "Ak Mescid" olarak bilinen ve önündeki arsada bulunan eseri, şimdi Engelliler ve Özürllüler Genel Merkezi olarak yaptırılmaktadır.

Ankara ahilerinden Şeyh İzzeddin'in 752 H. tarihli Kitabesi Türbesi yanındadır.

Akşemseddin Mescidi.